

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 475/2024-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Gabrielou Borovskou, Kpt. Nálepku 20, Michalovce, proti príkazu Mestského súdu Košice sp. zn. 5Tp/53/2023-2-V-MSKE z 29. novembra 2023 na domovú prehliadku takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 15. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 12 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) príkazom Mestského súdu Košice (ďalej len „mestský súd“) na domovú prehliadku (ďalej len „príkaz“) vydaného pod sp. zn. 5Tp/53/2023-2-V-MSKE z 29. novembra 2023. Navrhuje napadnutý príkaz zrušiť, priznať mu primerané finančné zadost'učinenie a uložiť mestskému súdu nahradiť mu trovy právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe príkazu mestského súdu sp. zn. 5Tp/53/2023-2-V-MSKE z 29. novembra 2023 vydaného podľa § 100 ods. 1 Trestného poriadku bola 30. novembra 2023 v rodinnom dome, ktorý sťažovateľ užíva a v ktorom má trvalý pobyt, vykonaná domová prehliadka vyšetrovateľom Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Východ (ďalej len „národná kriminálna agentúra“ alebo aj „vyšetrovateľ“) v súčinnosti s ďalšími príslušníkmi Policajného zboru, a to v trestnej veci vedenej vyšetrovateľom pod ČVS: PPZ-212/NKA-VY2-2023. Napadnutý príkaz bol mestským súdom vydaný na návrh

prokurátora Krajskej prokuratúry v Košiciach pod č. k. I KO-V-13/2023/8800-49 podaný 27. novembra 2023.

3. Do prerokovania ústavnej sťažnosti nebolo podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľovi v predmetnej trestnej veci vznesené obvinenie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Napadnutý príkaz mestského súdu na domovú prehliadku sťažovateľ považuje za nezákonný, nepreskúmateľný a nevykonateľný. Dôvodné podozrenie, že v dome sťažovateľa sa mali nachádzať veci, ktoré sú uvedené v príkaze, vychádzalo iba zo záznamov operatívnych pracovníkov národnej kriminálnej agentúry a výsluchu obvineného [REDAKOVANÉ] vypočutého v inej trestnej veci. Úradné záznamy policajtov pritom nie sú dôkazom v zmysle § 119 Trestného poriadku, preto nemohol mestský súd na ne prihliadať. Rovnako prebratie výsluchu obvineného v inej trestnej veci nebolo zákonné. Mestský súd teda pripustil do konania nezákonné dôkazy, na základe ktorých odôvodnil svoj príkaz.

5. Sťažovateľ je presvedčený, že v danom prípade išlo o dôkaznú núdzu, príkaz bol vydaný na základe podozrení pred začatím trestného stíhania, keď orgány činné v trestnom konaní neboli schopné vydať uznesenie o začatí trestného stíhania vo veci. Skutok, ako ho v príkaze vymedzil mestský súd, nespĺňal zákonné podmienky podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku, bol všeobecný, nepresný, ľahko zameniteľný s akýmkoľvek iným skutkom.

6. Vymedzenie vecí, ktoré boli predmetom domovej prehliadky u sťažovateľa, boli v príkaze uvádzané iba všeobecne bez ich individuálnej alebo aspoň druhej identifikácie a bez riadneho odôvodnenia, akým spôsobom tieto veci mali súvis s trestnou činnosťou sťažovateľa. Takéto vymedzenie vecí dalo možnosť policajtom „lovit' dôkazy“ v obydlí sťažovateľa, ktorý to považuje za neprípustné a nezákonné.

7. Žiadna zakázaná látka, ktorá sa mala nachádzať v obydlí sťažovateľa, nebola v príkaze konkretizovaná. Hľadanie zariadení a príslušenstva na výrobu, prípravu, spracovanie, používanie a distribúciu zakázaných látok v obydlí sťažovateľa nemalo žiadnu dôkaznú podporu. Sťažovateľovi sa kládlo za vinu, že ako príslušník Policajného zboru mal zabezpečovať imunitu všetkým členom organizovanej skupiny, bezpečie, logistiku, avšak v príkaze nebola zmienka o tom, že mal vo svojom obydlí prechovávať spomínané zariadenia, ktoré, navyše, neboli v príkaze definované. Bližšie špecifikované neboli ani prenosné nosiče, ku ktorým absentovala informácia, čo sa malo na nich nachádzať. Takéto vymedzenie vecí v príkaze dávalo možnosť zaistiť v podstate akékoľvek nosiče s akýmkoľvek obsahom, čo sa napokon v skutočnosti aj stalo. Mobilné telefóny, počítače, notebooky, tablety, prostredníctvom ktorých bola realizovaná komunikácia, rovnako neboli riadne špecifikované. Nebolo uvedené, s kým mala prebiehať komunikácia, aké informácie sa mali prostredníctvom týchto vecí preposielať a na aký účel. Znova takto všeobecne vymedzené veci dávali možnosť policajtom zaistiť v podstate všetky mobilné telefóny, počítače a notebooky bez toho, aby boli rozlišované, komu patria alebo kto ich využíva. Policajti zaistili aj mobilné telefóny deťom sťažovateľa.

8. Z príkazu a vymedzenia skutku nevyplýva žiadna zmienka a ani náznak toho, že sťažovateľ mal nakupovať akékoľvek zakázané látky, avšak mestský súd vydaným príkazom dal možnosť policajtom zaistiť v podstate akékoľvek finančné prostriedky, ktoré sa nachádzali v obydlí sťažovateľa bez toho, aby boli vyselektované ako peniaze pochádzajúce z trestnej činnosti.

9. Konštatácia mestského súdu, že v obydlí sťažovateľa sa môžu nachádzať iné veci dôležité pre trestné konanie, ktoré so stíhanou trestnou činnosťou a s už uvedenými vecami môžu súvisieť, len dokrešľuje skutočný obraz o dôkaznej núde pri vydávaní príkazu na domovú prehliadku. V podstate mohlo ísť o akékoľvek veci nachádzajúce sa v obydlí sťažovateľa, ktoré si mohli policajti sami určiť, že sú dôležité pre trestné konanie, čo len završilo tvrdenie sťažovateľa, že po celý čas išlo len o „*lovenie dôkazov*“, na ktoré nebol žiadny zákonný dôvod. Sám mestský súd uvádzal, že veci mali súvisieť so stíhanou trestnou činnosťou, hoci v čase vydávania príkazu na domovú prehliadku nebolo vo veci ani len začaté trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku. Takáto formulácia súdu nemala ani zákonnú oporu.

10. Za absurdný dôvod na domovú prehliadku sťažovateľ považuje, že sa v obydlí, kde sa mala vykonať domová prehliadka t. j. na mieste kde býva a žije, môže on sám skrývať. Sám mestský súd vedel, že sťažovateľ tam má svoj trvalý pobyt, z ktorého prakticky každý pracovný deň odchádzal do práce a z ktorej sa tam denne vracal. Tam žije a trávi celý čas so svojou rodinnou, preto tvrdenia o akomkoľvek ukrývaní sa sú absurdné, nemajú žiadne logické ani zákonné vysvetlenie.

11. Sťažovateľ doplnil, že pri domovej prehliadke neboli nájdené žiadne zakázané látky ani žiadne veci na výrobu a distribúciu týchto látok. Nenašli sa ani žiadne finančné prostriedky pochádzajúce z trestnej činnosti. Zaistené boli prenosné nosiče, notebook a mobilné telefóny detí sťažovateľa. Od samotného začiatku bolo zrejmé, že „*lovením dôkazov*“ v obydlí sťažovateľa chcela polícia nájsť akékoľvek veci, ktoré by mohli mať súvis s trestnou činnosťou, pri ktorej nebolo ani len začaté trestné stíhanie a vydanie príkazu na domovú prehliadku bolo postavené len na jedinej výpovedi obvineného v inej trestnej veci a záznamoch polície, ktoré nie sú dôkazom. Bez pomoci a príkazu mestského súdu by nedošlo k neoprávnenému zásahu do súkromia a obydlia sťažovateľa a povinnosťou mestského súdu bolo dôsledne skúmať legalitu, legitimitu, opodstatnenosť a primeranosť domovej prehliadky a túto aj primerane odôvodniť, čo sa však nestalo.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 12 ods. 1 a 2 listiny, ako aj jeho práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru príkazom mestského súdu sp. zn. 5Tp/53/2023-2-V-MSKE z 29. novembra 2023 na domovú prehliadku v sťažovateľovom obydlí, ktorého vydanie (rozumej príkazu) bolo nedostatočne odôvodnené, navyše nezákonnými dôkazmi, nešpecifikované, nekonkretizované a v časti absurdné.

13. K namietanému príkazu na domovú prehliadku je potrebné uviesť, že ochrana obydlia je súčasťou širšej kategórie ochrany súkromia, ktorá je zakotvená vo viacerých článkoch ústavy (čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 21 ods. 1), no v dohovore je obsiahnutá len v čl. 8. Obsah základných práv podľa ústavy je potrebné vykladať v intenciách korešpondujúcich práv podľa dohovoru a rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“); II. ÚS 467/2022,

IV. ÚS 347/2022, I. ÚS 479/2022]. Pri sťažnostiach pre porušenie čl. 8 dohovoru EŠLP upriamuje svoju pozornosť na skúmanie ospravedlniteľnosti takéhoto zásahu z pohľadu limitov vymedzených čl. 8 dohovoru. Najprv sa posudzuje legalita, teda či k zásahu došlo na základe zákona, následne legitímnosť, teda či k zásahu došlo pre účely niektorého zo záujmov podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru, a napokon proporcionalita, teda či zásah bol nevyhnutný na dosiahnutie sledovaného cieľa. V záujme rešpektovania proporcionality EŠLP zvýraznil potrebu selektovať z viacerých dostupných možností na dosiahnutie cieľa tak, aby bola zachovaná rovnováha medzi právom jednotlivca na súkromie a záujmami štátu (rozsudok EŠLP z 28. 1. 2003 vo veci Peck proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 44647/98).

14. V posudzovanom prípade došlo k obmedzeniu domovej slobody sťažovateľa na zákonom podklade, ktorý predstavuje § 99 a nasledujúce ustanovenia Trestného poriadku, pritom toto obmedzenie sledovalo legitímny cieľ – verejný záujem na odhalení a objasnení trestnej činnosti. Nenaplnenie týchto kritérií sťažovateľ bližšie ani nenamietal, vyčítal len konkrétne nedostatky odôvodnenia príkazu a nedostatočný opis vecí, ktoré mali byť zaistené pri domovej prehliadke ako veci dôležité pre trestné konanie.

15. Podľa Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní rozhodujú formou príkazov aj v prípade, ak sa rozhoduje o invazívnych zásahoch do ľudských práv a slobôd. Ide o rozhodovanie v konaní pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní, keď sa na ich základe získavajú dôkazy dôležité pre ďalšie vedenie trestného konania. Otázka, či je odôvodnenie príkazu v súlade s ústavnými požiadavkami, je spôsobilá byť predmetom ústavného prieskumu zameraného na to, či sa všeobecný súd primerane zaoberal posudzovaním kritérií legitimacy a proporcionality nariadenia domovej prehliadky, ktorú uprednostnil pred ústavne chránenou hodnotou základného práva na ochranu súkromia.

16. Požiadavky na kvalitu odôvodnenia príkazov sa odvíjajú aj od štádia trestného konania, v ktorom sú vydávané. V počiatočných štádiách trestného konania nemožno od odôvodnenia príkazov vyžadovať takú kvalitu odôvodnenia, aká sa vyžaduje od rozhodnutí, ktorými sa trestné konanie alebo jeho štádium finalizuje. Orgán činný v trestnom konaní v počiatočnom štádiu konania vyhľadáva dôkazy, a preto nedisponuje takým množstvom informácií na odôvodnenie príkazov, keďže informácie dôležité pre trestné konanie aj na základe príkazov získava (IV. ÚS 347/2022). Vzhľadom na to, že vykonaním príkazu na domovú prehliadku dochádza k invazívnemu zásahu do práva na súkromie, je dôležité, aby súd racionálne odôvodnil potrebu vykonania domovej prehliadky konkrétnymi skutočnosťami zaoberajúcimi sa jednak legitímnym cieľom – verejným záujmom na odhalení trestnej činnosti, ako aj proporcionalitou, teda tým, či vykonanie domovej prehliadky prevažuje nad ochranou súkromia (II. ÚS 467/2022). Súd má pred vydaním príkazu na domovú prehliadku skúmať najmä to, (i) či existuje dôvodné podozrenie, že v obydlí sa nachádza vec dôležitá pre trestné konanie, (ii) či existuje nebezpečenstvo zmarenia, zničenia či straty tejto veci, (iii) či je možné vec zaistiť menej invazívne ako domovou prehliadkou. To umocňuje požiadavku racionálneho odôvodnenia príkazu, a to aj z toho aspektu, že osoba dotknutá realizáciou príkazu nemá oprávnenie dať ho preskúmať opravným prostriedkom v systéme všeobecného súdnictva.

17. Povinnosť riadneho odôvodnenia nie je porušená, ak je rozhodnutie založené na podrobnej a detailnej žiadosti prokurátora (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-349/21).

Dôležité je, aby príkaz bol autentickým záverom súdu, čomu nebráni pridržiavanie sa súdu argumentov v žiadosti prokurátora (I. ÚS 213/2024, II. ÚS 323/2024, III. ÚS 187/2023, IV. ÚS 69/2024).

18. Kritérium proporcionality aplikované pri posudzovaní zásahov do súkromia vyžaduje adekvátne vyváženie dvoch navzájom si konkurujúcich záujmov, v konkrétnom prípade záujmu sťažovateľa (garancia domovej slobody), na druhej strane verejného záujmu na odhalení trestnej činnosti a na potrestaní páchatel'ov. Z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti príkazu je rozhodujúce, či bol zásah do súkromia primeraný, teda či zodpovedal požiadavke proporcionality. Inak povedané, či súd zohľadnil všetky relevantné okolnosti prípadu, ktorými boli povaha vyšetřovaného trestného činu, pozícia sťažovateľa vo veci, potenciálne možnosti orgánov činných v trestnom konaní pri zabezpečovaní dôkazov a špecifikácia rozsahu vykonania domovej prehliadky.

19. Judikatúra EŠLP v súvislosti so zásahmi do domovej slobody zvykne pri posudzovaní kritéria proporcionality v prvom rade skúmať, či boli dotknutému subjektu poskytnuté dostatočne účinné záruky proti zneužitiu domovej prehliadky v podobe súdnej kontroly vykonanej spravidla formou predchádzajúceho súhlasu sudcu s domovou prehliadkou.

20. Ústavný súd zastáva názor, že argumenty, ktoré mestský súd vo vydanom príkaze prezentoval, neboli vágne a poskytovali dostatočnú identifikáciu dôvodov zakladajúcich u sťažovateľa dôvodné podozrenie z účasti na vyšetřovanej trestnej činnosti, na čo logicky nadväzoval záver o možnej prítomnosti vecí súvisiacich s predmetnou trestnou činnosťou v mieste jeho trvalého bydliska. Príkaz na domovú prehliadku poskytoval dostatočne zrozumiteľnú a zároveň postačujúcu špecifikáciu dôvodov prehliadky obydlia sťažovateľa. Prerokovaná vec sa preto ústavnému súdu nejaví byť prejavom rezignovania mestského súdu na svoju úlohu.

21. Napriek tomu, že namietaný príkaz na domovú prehliadku bol vydaný pred začatím trestného stíhania vo veci (§ 100 ods. 1 Trestného poriadku túto možnosť jednoznačne pripúšťa), mestský súd (sudca pre prípravné konanie) ho odôvodnil s poukazom na existenciu dôvodného podozrenia zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 3, ods. 4 písm. b) a c) ods. 6 písm. b) Trestného zákona s použitím § 138 písm. i) Trestného zákona a prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že najneskôr od mesiaca apríl 2022 sa na území okresu Michalovce a inde vytvorila a začala vyvíjať svoju činnosť organizovaná skupina, ktorej členovia pravidelne a na účel dosiahnutia finančného zisku kupovali, zadovážovali, prechovávali a následne predávali pervitín (metamfetamín), a to tak, že jeden člen organizovanej skupiny pervitín zadovážoval z Českej republiky alebo z Ukrajiny a distribuoval ďalším odberateľom na rôznych miestach Slovenskej republiky, ďalšia osoba zabezpečovala financovanie organizovanej skupiny, jeden jej člen v pozícii aktívneho príslušníka odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Michalovce zabezpečoval a chránil členov organizovanej skupiny pred ich možným trestným stíhaním a zároveň zabezpečoval logistiku a „imunitu“ jej členov, pričom ďalšia osoba cez v hierarchii štruktúry nižšie postavených dílerov predávala a odovzdávala pervitín odberateľom, a po uskutočnení predaja pervitínu (metamfetamínu) si členovia získané finančné prostriedky rozdeľovali medzi sebou.

22. Vo vzťahu k sťažovateľovi sudca pre prípravné konanie konštatoval dôvodné podozrenie, že ako príslušník Policajného zboru mal zabezpečovať imunitu všetkým členom organizovanej skupiny, bezpečie, logistiku a že bral „percentá“ rovným dielom zo zisku z predaja pervitínu. Taktiež mal informovať skupinu o plánovaných drogových realizáciách na území Michaloviec, o osobách, ktoré sú pre nich konkurentmi a takéto osoby potom zneužitím svojho postavenia ako verejného činiteľa zastrašoval, prípadne prostredníctvom podávania realizačných návrhov na ich trestné stíhanie sa ich snažil z územia Michaloviec odstrániť. S ohľadom na uvedené existovalo podľa sudcu pre prípravné konanie dôvodné podozrenie, že v mieste trvalého bydliska sťažovateľa sa nachádzajú veci súvisiace s trestnou činnosťou identifikované v príkaze.

23. Tieto skutočnosti mali vyplynúť najmä z podkladov z inej súvisiacej trestnej veci vedenej národnou kriminálnou agentúrou pod ČVS: PPZ-73/NKA-VY1-2023 pre rozsiahlu organizovanú drogovú trestnú činnosť, konkrétne z výpovedí osôb v procesnom postavení zadržaných – podozrivých [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ako aj z následnej výpovede už obvineného [REDAKOVANÉ] a súčasne aj zo záznamov operatívnych pracovníkov národnej kriminálnej agentúry.

24. K namietanej nezákonnosti dôkazov, o ktoré mestský súd oprel odôvodnenie namietaného príkazu, ústavný súd uvádza, že všeobecný súd je podľa § 99 ods. 1 Trestného poriadku povinný skúmať, či existuje z dosiaľ zistených skutočností miera poznatkov, ktorá nasvedčuje tomu, že v obydlí, v ktorom sa má nariadiť domová prehliadka, sa nachádza vec dôležitá pre trestné konanie. Pri posúdení dôvodnosti vydania príkazu je potrebné vyhodnotiť charakter zadovážených informácií. Ústavný súd súhlasí s tvrdením sťažovateľa, že dôvodnosť domovej prehliadky v predmetnej veci bola okrem iného založená aj na výpovediach podozrivých osôb a obvineného získaných v inom trestnom konaní (vedenom národnou kriminálnou agentúrou pod ČVS: PPZ-73/NKA-VY1-2023), ako aj na záznamoch operatívnych pracovníkov národnej kriminálnej agentúry, ktoré nie sú dôkazom podľa 119 Trestného poriadku, avšak názor, že išlo o „nezákonné dôkazy“, nemožno akceptovať. Z pohľadu argumentácie sťažovateľa by sa snád' výstižnejším mohlo zdať definovanie týchto „dôkazov“ ako nepoužiteľných pre potreby vydania napadnutého príkazu v aktuálnom trestnom konaní, avšak ani táto eventualita nie je prijateľnou. V prvom rade, sťažovateľ nijako nespochybnil zákonnosť získania dôkazov (zápisník o výsluchu dotknutých osôb) pre účely trestného konania v spomínanej inej trestnej veci ani zákonnú možnosť vyhotovenia záznamu operatívneho pracovníka polície (tu národnej kriminálnej agentúry) o zistených skutočnostiach dôležitých pre odhalenie trestného činu (pozri napr. § 17 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov) a z predloženej ústavnej sťažnosti ani z jej prílohy takúto pochybnosť nenadobudol ani ústavný súd. Išlo teda o v súlade so zákonom získaný materiál, z ktorého v zmysle zákonných požiadaviek vyplývali dostatočné informácie o dôvodnom podozrení, že v obydlí sťažovateľa sa nachádzajú veci dôležité pre trestné konanie (§ 99 ods. 1 Trestného poriadku). Ústavný súd nepovažuje za potrebné (nevyhnutné) pred vydaním príkazu na domovú prehliadku vykonávať dokazovanie v tom-ktorom konaní, iba na účel „sprocesenia“ už známych informácií pochádzajúcich zo „zákonných zdrojov“. Priečilo by sa to aj zákonnému faktu a jeho zmyslu, že príkaz na domovú prehliadku je možné vydať aj pred začatím trestného stíhania (§ 100 ods. 1 Trestného poriadku), z čoho vyplýva, že pred jeho vydaním neprebíha trestné konanie, v ktorom by bolo možné vykonávať procesné dokazovanie a zvlášť k opodstatnenosti vykonania

vyšetrovacieho úkonu smerujúceho k zaisteniu vecí dôležitých pre trestné konanie. Znovu ústavný súd pripomína, že v počiatočnom štádiu trestného konania orgán činný v trestnom konaní dôkazy vyhľadáva a je logické, že nedisponuje takým množstvom informácií na odôvodnenie príkazov ako v prípade konečných rozhodnutí, keďže informácie dôležité pre trestné konanie aj na základe príkazov získava.

25. Z obsahu príkazu je zrejmé, že orgány činné v trestnom konaní v čase podania návrhu na vydanie príkazu na domovú prehliadku disponovali relevantnými informáciami o podozrení sťažovateľa zo spáchania trestnej činnosti a potenciálneho prechovávaní vecí dôležitých pre trestné konanie v jeho obydli.

26. Postavenie sťažovateľa ako osoby, u ktorej by sa mohli nachádzať veci dôležité pre trestné konanie, sa teda opieralo o uchopiteľné dôvody. Podstatné pre posúdenie veci je, či v relevantnom čase nariadenia domovej prehliadky predstrel súdny príkaz dostatočné argumenty osvedčujúce dôvodné podozrenie (nie absolútnu istotu) o prítomnosti vecí dôležitej pre trestné konanie v dotknutom obydli. Rozhodovanie o dôvodoch na nariadenie prehliadky pritom môže byť zo svojej podstaty vedené iba v rovine určitej pravdepodobnosti (nie istoty), pretože v tzv. predprípravnom konaní (pred začatím trestného stíhania) zhromaždené dôkazy a (skôr) iné informácie nie sú úplné. Dôvodom na zrušenie napadnutého príkazu by mohlo byť len celkom absentujúce odôvodnenie či iný závažný excés majúce ústavnoprávnu dimenziu (pozri napr. uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 1675/12 z 5. februára 2013).

27. Podľa ústavného súdu už samotná povaha prípadnej trestnej činnosti, ktorú národná kriminálna agentúra realizovala, umožňovala odôvodnene predpokladať existenciu fyzických, ale aj elektronicky uchovaných dôkazov týkajúcich sa konania súvisiaceho s postavením sťažovateľa ako podozrivého z členstva v organizovanej skupine podieľajúcej sa na drogovej trestnej činnosti.

28. Potenciálne relevantné dôkazy ako omamné látky, zariadenia na výrobu, prípravu, spracovanie, používanie a distribúciu týchto látok, nosiče, na ktorých sa informácie súvisiace so stíhanou trestnou činnosťou môžu nachádzať, technické prostriedky na komunikáciu či peňažné prostriedky pochádzajúce z predaja alebo určené na nákup omamných látok ani podľa názoru ústavného súdu nebolo možné zabezpečiť inak ako ich zaistením u dotknutej osoby, ktorá nimi mohla disponovať. Menej invazívne možnosti orgánov činných v trestnom konaní zadovážiť si veci dôležité pre trestné konanie mimo obydli sťažovateľa teda boli v rámci trestného konania obmedzené.

29. Pokiaľ išlo o rozsah domovej prehliadky, v príkaze bol náležite limitovaný, keďže príkaz obsahoval pomerne presnú identifikáciu vecí, na ktoré sa mala prehliadka sústrediť a obmedziť. Je samozrejmé, že technické zariadenia slúžiace na prenos a uchovávanie dátových informácií v danom štádiu konania nemožno identifikovať presne, ale len druhovo (počítače, USB kľúče a iné technické zariadenia), rovnako jasne je identifikovaný okruh fyzicky existujúcich dôkazov (omamné látky, finančné prostriedky atď.). Stotožnenie vecí dôležitých pre trestné konanie mestským súdom v napadnutom príkaze tak ústavný súd považuje za udržateľné. Sťažovateľom namietaná časť výroku „iné veci dôležité pre trestné konanie, ktoré so stíhanou trestnou činnosťou a vyššie uvedenými vecami súvisia“ sa pri zúženom zameraní sa len na ňu javí byť všeobecná, avšak po zohľadnení predchádzajúcej časti výroku je zrejmý cieľ, ktorý sa má dosiahnuť, zadováženie dôkazov súvisiacich s trestnou vecou, v rámci ktorej bol príkaz vydaný.

30. Nemožno súhlasiť s tvrdením sťažovateľa, že popis konania, z ktorého bol podľa príkazu dôvodne podozrivý, nepodporoval vydanie príkazu v časti dôvodného podozrenia, že by sa v jeho obydli mohli nachádzať zariadenia na výrobu, prípravu, spracovanie, používanie a distribúciu zakázaných látok alebo finančné prostriedky pochádzajúce z trestnej činnosti. Práve naopak, z príkazu evidentne vyplýva, že danom prípade malo ísť o organizovanú skupinu a o delenie si zisku z jej činnosti medzi jej členov. Samotná participácia na organizovanej drogovej trestnej činnosti so sebou prináša značnú pravdepodobnosť, že takéto zariadenia a finančné prostriedky z nej pochádzajúce sa môžu nachádzať aj v obydli členov, ktorí sa priamo na zabezpečovaní a ďalšej distribúcii drog osobne priamo nepodieľajú.

31. Výčitky sťažovateľa, že pri domovej prehliadke boli zaistené aj veci, ktoré podľa jeho názoru zaistené byť nemali (telefóny patriace jeho deťom a pod.), ústavný súd z hľadiska ochrany základných práv sťažovateľa preskúmať a posúdiť nemohol, pretože postup vyšetrovateľa realizujúceho domovú prehliadku v súvislosti s jej výkonom ústavnou sťažnosťou ústavnoprávne relevantným spôsobom nenamietal (nežiadal vysloviť porušenie základných práv postupom vyšetrovateľa a takúto požiadavku nemožno vyvodit' ani z obsahu ústavnej sťažnosti). Jeho ústavná sťažnosť jednoznačne smeruje iba proti príkazu mestského súdu, ktorý ale na výkone domovej prehliadky neparticipoval, preto za skutočnosti, ktoré prezentuje sťažovateľ, niest' zodpovednosť ani nemôže.

32. Za potrebné však ústavný súd považoval mestskému súdu vytknúť, že v namietanom príkaze absentuje odôvodnenie, či v dôsledku nenariadenia domovej prehliadky existovalo nebezpečenstvo zmarenia, zničenia či straty označených vecí dôležitých pre trestné konanie. Podľa ústavného súdu však nejde o taký nedostatok, ktorý by z hľadiska odôvodnenia namietaného príkazu bez ďalšieho znamenal, že došlo k neprípustnému uprednostneniu verejného záujmu pred právom na ochranu súkromia sťažovateľa.

33. Ústavný súd uznal aj námietku sťažovateľa o istej iracionalite argumentu mestského súdu v prospech nariadenia domovej prehliadky spočívajúceho v konštatovaní, že sťažovateľ sa v priestore, ktorý bol predmetom domovej prehliadky, t. j. v jeho obydli na adrese trvalého bydliska, môže skrývať. Ak tento uvedený dôvod mal svoje napr. skutkové opodstatnenie, bolo namieste, aby túto okolnosť v príkaze riadne odôvodnil a vysvetlil, čo ale neurobil. Napriek tomu ústavný súd toto pochybenie samo osebe nepovažuje za dostatočné pre zásah do rozhodnutia napadnutého príkazu a uplatnenie svojej kasačnej právomoci, keďže ďalšie v napadnutom príkaze jasne a zreteľne uvedené dôvody ho z rámca garancií označených základných práv zjavne nediskvalifikujú.

34. Za ústavne (z hľadiska požadovanej ochrany základných práv) významné nebolo možné vyhodnotiť ani v zrejmom omyle mestským súdom použité slovné spojenie „stíhaná trestná činnosť“ vo vete: „*ako aj iné veci dôležité pre trestné konanie, ktoré so stíhanou trestnou činnosťou a vyššie uvedenými vecami súvisia*“, keďže z obsahu napadnutého príkazu jasne vyplýva, že v danom čase trestné stíhanie v tejto veci začaté nebolo.

35. Ústavný súd tak po preskúmaní namietaného príkazu mestského súdu konštatuje, že namietaný príkaz nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti, svojvôle, resp. arbitrárnosti. Mestský súd poskytol dostatočné dôvody vo vzťahu k účelu domovej prehliadky spočívajúcejmu v zaistení vecí dôležitých pre trestné konanie.

36. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07, I. ÚS 348/2019).

37. Vzhľadom na uvedené je potrebné konštatovať, že medzi namietaným príkazom mestského súdu a namietaným porušením čl. 21 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 12 ods. 1 a 2 listiny a čl. 8 ods. 1 dohovoru neexistuje príčinná súvislosť, preto je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a z toho dôvodu ju ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

38. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu